

Eksamen

27.05.2020

NOR1206 Norsk

Programområde: Vg2 Yrkesfaglige utdanningsprogram

Nynorsk

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timar.
Hjelpemiddel	Alle hjelpemiddel er tillatne, unntatt ope Internett, samskriving, chat og andre moglegheiter for å kunne utveksle informasjon med andre. Omsetjingsprogram er ikkje tillatne i norsk.
Bruk av kjelder	Dersom du bruker kjelder i svaret ditt, skal dei alltid førast opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei. Du skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på både lærebøker og annan litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat frå Internett, skal du føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	Vedlegg 1: Lugg, Casper André. 2017. [utan tittel] frå <i>Det store svæet</i> . Cappelen Damm. Oslo Vedlegg 2: «Har du en drøm – hopp i det», annonse frå Toyota Vedlegg 3: Tungen, Terese. 2017. «Seksten» frå <i>Ein gong var dei ulvar</i> . Aschehoug. Oslo Vedlegg 4: Vernegg, Trond. «Må kunne snakke samme språk på jobb» https://www.dagbladet.no/kultur/ma-kunne-snakke-samme-sprak-pa-jobb/68688289 (nedlastingsdato 13.03.2020) Vedlegg 5: Olsen, Simon. «Godt arbeidsmiljø – slik kan du bidra» https://blogg.gronnjobb.no/godt-arbeidsmilj%C3%B8-slik-kan-du-bidra (nedlastingsdato 13.03.2020)
Informasjon om vurderinga	Sjå kommentarar for kvar enkelt oppgåve og vurderingskriteria for faget.
Andre opplysningar	Alle elevar skal skrive to tekstar, eit kortsvar (del A) og eit langsvar (del B).

Del A

Kortsvar

Vel ei av oppgåvene i del A.

Skriv ein samanhengande tekst på om lag 250 ord.

Hugs å skrive nummeret på oppgåva du vel.

Oppgåve 1

Vedlegg 1: To dikt av Casper André Lugg (utan tittel)

Tenk deg at klassen din har vore på ein ekskursjon til øya i dikta og sett korleis fuglelivet blir truga av forsøpling. Når de kjem tilbake, blir de bedne om å lage ein instruks for handtering av søppel på øya.

Kommentar: Du skal vise at du kan skrive ein instruks og bruke eit språk som er tilpassa denne typen tekst. Instruksen skal setjast opp i punkt, med forklaring til kvart punkt.

Oppgåve 2

Vedlegg 2: «Har du en drøm - hopp i det». Reklame for Toyota.

Gjer greie for verkemidla i reklamen. Vurder deretter om han vil nå fram til målgruppa.

Kommentar: Oppgåva er todelt. Du skal gjere greie for dei ulike verkemidla i første del. Når du vurderer verkemidla, må du seie noko om kven du meiner reklamen er retta mot.

Del B

Langsvar

Vel ei av oppgåvene i del B.

Skriv ein samanhengande tekst på ca. 500 ord eller meir.

Hugs å skrive nummeret på oppgåva du vel.

Oppgåve 1

Vedlegg 1: To dikt av Casper André Lugg (utan tittel)

Dikta beskriv forsøpling på ei øy. Ta utgangspunkt i dikta og skriv ein tekst der du reflekterer over korleis vi menneske øydelegg naturen.

Kommentar: I denne oppgåva skal du skrive om nokon tankar du gjer deg rundt miljøøydeleggingar. Bruk eksempel frå dikta som utgangspunkt for refleksjonen. Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 2

Vedlegg 3: Utdrag frå *Seksten* av Terese Tungen

Gjer greie for situasjonen i utdraget. Reflekter deretter over kva det betyr å ha sysken.

Kommentar: Oppgåva er todelt. I første del skal du forklare kva som skjer i utdraget. I andre del kan du bruke egne erfaringar. Lag overskrift sjølv.

Oppgave 3

Vedlegg 4: «Må kunne snakke samme språk på jobb» av Trond Vernegg

Trond Vernegg påstår i denne teksten at vi treng ein «dugnad for norsk språk på arbeidsplassen». Kva argument bruker han for å vise at det er viktig? Vurder tiltaka som blir foreslått. Kva meiner du om påstanden til artikkelforfattaren?

Kommentar: Oppgåva er tredelt. Du skal gjere greie for argument som blir brukt for å underbygge påstanden. Deretter skal du skrive noko om kva du meiner om tiltaka. Til slutt skal du komme med di eiga meining og grunngi denne. Lag overskrift sjølv.

Oppgave 4

Vedlegg 5: «Godt arbeidsmiljø – Slik kan du bidra» av Simon Olsen

Gjer greie for dei råda som kjem fram i vedlegget og kommenter nokon av dei. Kva meiner du kan gjerast for å skape eit godt arbeidsmiljø?

Kommentar: Oppgåva er tredelt. Du skal først gjere greie for dei råda som blir gitt i tekstvedlegget. Vidare skal du kommentere nokon av dei. Til slutt skal du komme med eigne meiningar og grunngi desse. Lag overskrift sjølv.

Bokmål

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timer.
Hjelpemidler	Alle hjelpemiddel er tillatt, unntatt åpent Internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre. Oversettelsesprogram er ikke tillatt i norsk.
Bruk av kilder	Hvis du bruker kilder i besvarelsen din, skal disse alltid oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på både lærebøker og annen litteratur. Hvis du bruker utskrift eller sitat fra Internett, skal du oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	Vedlegg 1: Lugg, Casper André. 2017. [uten tittel] fra <i>Det store svæet</i> . Cappelen Damm. Oslo Vedlegg 2: «Har du en drøm – hopp i det», annonse fra Toyota Vedlegg 3: Tungen, Terese. 2017. «Seksten» fra <i>Ein gong var dei ulvar</i> . Aschehoug. Oslo Vedlegg 4: Vernegg, Trond. «Må kunne snakke samme språk på jobb» https://www.dagbladet.no/kultur/ma-kunne-snakke-samme-sprak-pa-jobb/68688289 (nedlastingsdato 13.03.2020) Vedlegg 5: Olsen, Simon. «Godt arbeidsmiljø – slik kan du bidra» https://blogg.gronnjobb.no/godt-arbeidsmilj%C3%B8-slik-kan-du-bidra (nedlastingsdato 13.03.2020)
Informasjon om vurderingen	Se kommentarer for hver enkelt oppgave og vurderingskriteriene for faget.
Andre opplysninger	Alle elever skal skrive to tekster, et kortsvar (del A) og et langsvar (del B).

Del A

Kortsvar

Velg en av oppgavene i del A.

Skriv en sammenhengende tekst på ca. 250 ord.

Husk å skrive nummeret på oppgaven du velger.

Oppgave 1

Vedlegg 1: To dikt av Casper André Lugg (uten tittel)

Tenk deg at klassen din har vært på en ekskursjon til øya i diktene og sett hvordan fuglelivet blir truet av forsøpling. Når dere kommer tilbake, blir dere bedt om å lage en instruks for håndtering av søppel på øya.

Kommentar: Du skal vise at du kan skrive en instruks og bruke et språk som er tilpasset denne type tekst. Instruksene skal settes opp i punkter, med forklaring til hvert punkt.

Oppgave 2

Vedlegg 2: «Har du en drøm - hopp i det». Reklame for Toyota.

Gjør rede for virkemidlene i reklamen. Vurder deretter om den vil nå fram til målgruppen.

Kommentar: Oppgaven er todelt. Du skal gjøre rede for de ulike virkemidlene i første del. Når du vurderer virkemidlene, må du si noe om hvem du mener reklamen er retta mot.

Del B

Langsvar

Velg **en** av oppgavene i del B.

Skriv en sammenhengende tekst på ca. 500 ord eller mer.

Husk å skrive nummeret på oppgaven du velger.

Oppgave 1

Vedlegg 1: To dikt av Casper André Lugg (uten tittel)

Diktene beskriver forsøpling på ei øy. Ta utgangspunkt i diktene og skriv en tekst der du reflekterer over hvordan vi mennesker ødelegger naturen.

Kommentar: I denne oppgaven skal du skrive om noen tanker du gjør deg rundt miljøødeleggelser. Bruk eksempler fra diktene som utgangspunkt for refleksjonen. Lag overskrift selv.

Oppgave 2

Vedlegg 3: Utdrag fra *Seksten* av Terese Tungen

Gjør rede for situasjonen i utdraget. Reflekter deretter over hva det betyr å ha søsken.

Kommentar: Oppgaven er todelt. I første del skal du forklare hva som skjer i utdraget. I andre del kan du bruke egne erfaringer. Lag overskrift selv.

Oppgave 3

Vedlegg 2: «Må kunne snakke samme språk på jobb» av Trond Vernegg

Trond Vernegg påstår i denne teksten at vi trenger en «dugnad for norsk språk på arbeidsplassen». Hvilke argumenter bruker han for å vise at det er viktig? Vurder tiltakene som blir foreslått. Hva mener du om påstanden til artikkelforfatteren?

Kommentar: Oppgaven er tredelt. Du skal gjøre rede for argumenter som blir brukt for å underbygge påstanden. Deretter skal du skrive noe om hva du mener om tiltakene. Til slutt skal du komme med din egen mening og begrunne denne. Lag overskrift selv.

Oppgave 4

Vedlegg 4: «Godt arbeidsmiljø – Slik kan du bidra» av Simon Olsen

Gjør rede for rådene som kommer fram i vedlegget og kommenter noen av dem. Hva mener du kan gjøres for å skape et godt arbeidsmiljø?

Kommentar: Oppgaven er tredelt. Du skal først gjøre rede for de rådene som blir gitt i tekstvedlegget. Videre skal du kommentere noen av dem. Til slutt skal du komme med egne meninger og grunngi disse. Lag overskrift selv.

Vedlegg 1

vi rodde ut til en av fugleøyene
mens byen tømtes og fyltes
av en og samme masse

hekkeområdet kom til syne
og fjellskrenten var dekket
av fluoriserende garnrester

jeg tenkte på de fargesterke
plaggene
til uteliggeren

det eneste stille punktet
i den myldrende gaten

#

da vi trådte i land var vi omsluttet
av vinger og hyl

som om skrittene våre detonerte
en klokke
langt inne i fjellet

i et av reirene ble det funnet
en sandal
og et pappkrus

guiden kunne fortelle oss
at havsulene bygger bo

av alt som flyter på havet

Detonerte. Å detonere: å utløse, ofte brukt om bomber som eksploderer
Havsule: en sjøfugl

Casper Andre Lugg, 2017 fra samlingen *Det store svæet*

Vedlegg 2

Superlativene sitter løst når Johan Lolos, bedre kjent som Instagramprofilen @lebackpacker, forteller om de siste to ukenes rundreise i Nord-Norge.

«-Norge er verdens beste land. Jeg liker ikke Norge, jeg elsker Norge!» @lebackpacker

Vi snakker med ham på vei til Tromsø, i en Hilux han for anledningen har lånt av Toyota Nordvik.

-Hiluxen er en Arctic-Trucks-versjon som ser kjempekul ut, men som strengt tatt ikke har vært nødvendig her i Norge siden man sjelden kommer til steder der man har dårlig framkommelighet, men det er uansett en perfekt bil på denne turen.

For en som lever av å reise til en rekke av verdens utposter, gjerne langt fra både folk og asfalterte veier, er samarbeidet med Toyota en bra match.

-Jeg elsker merket og bilene. Du ser aldri en Toyota med problemer, de er ganske enkelt de mest robuste og pålitelige bilene man får. Noe som kommer godt med i min jobb.

Vedlegg 3

Ho sakna Johanne og ville finne henne. Dei pleidde å trøyste kvarandre når det var noko, dei pleidde å vere mykje saman. Slik var det ikkje lenger. Johanne kom berre heim for å skifte klede og legge att ein haug med lortklede til mora. Det kjentes som om ho var bortrøva, at ho hadde mista Johanne, for ho skjønte at dette ikkje kom til å gå over. Systema forsvann frå dei og drog alt det andre med seg, skrammelet, levenet, skratten og praten. Utan henne var det stille. Det kunne gå timar utan at ho hørde ein lyd frå foreldra. Dei sat i kvart sitt rom og las avisa, det var ingen som heva stemma, det var ingen som masa eller lo lenger. Berre den evinnelege tikkinga frå vasken. Balder som låg og feis på plassen sin, som skulle gåast tur med. Det var ingen som kom og la seg i senga hennar, tett inntil med det mjuke håret og pusten som lukta tyggegummi. Som klaga over arbeidet på bensinstasjonen, over kor vanskeleg det iblant kunne vere å dra pusten skikkeleg inn. Over problem med gitar, ulike gitar, den eine etter den andre. Johanne pleidde å ligge med ansiktet mot hennar og sjå henne inn i auga og kviskra korleis det var for henne akkurat nå, korleis det ville bli for Ingrid om eitt år, to år.

Når dei lå slik, var dei så nær at kroppane deira iblant kjentes som ein kropp, ikkje to.

Etter at Knut Tore dukka opp, forsvann det mjuke. Det var ikkje nokon gradvis overgang. Han dukka opp, køyrde opp innkøyringa deira og henta henne. Johanne var der, så var ho borte.

Utdrag fra *Seksten* av Terese Tungen, 2017

Vedlegg 4

Må kunne snakke samme språk på jobb

Må det skje en alvorlig ulykke før myndighetene og arbeidslivet handler?

Av Trond Vernegg, formann i Riksmåls- forbundet
Publisert 13.09.2017

På mange arbeidsplasser kan ikke de ansatte kommunisere med hverandre på grunn av manglende norskkunnskaper. Innen flere bransjer, deriblant byggebransjen, finnes viktige standarder kun på engelsk.

Store deler av arbeidslivet har endret seg fundamentalt på kort tid. Stor arbeidsinnvandring det siste tiåret har ført til en ny situasjon. Mange av disse arbeidsinnvandrerne behersker ikke norsk, heller ikke engelsk. På mange byggeplasser har ikke de ansatte ett felles språk å kommunisere på. Manglende mulighet til å kommunisere kan lett føre til arbeidsulykker, særlig hvis det oppstår en kritisk situasjon.

Men det dreier seg ikke bare om å ha et felles språk å kommunisere på. Dagsrevyen hadde nylig et innslag om at mange standarder som benyttes i næringslivet kun finnes på engelsk. Flere brukergrupper, deriblant byggebransjen, etterlyser at standardene utgis også på norsk. Den offisielle språkpolitikken i Norge vedtas av Stortinget. Det er et uttalt ønske at norsk fagspråk skal styrkes. Samtidig virker det som virkeligheten i arbeidslivet springer langt fortere enn politikken og viljen til å satse på norsk språk i arbeidslivet.

Situasjonen er så alvorlig og utviklingen skjer så raskt at det innen enkelte bransjer bør gjennomføres strakstiltak ved: 1. Å innføre minstekrav til norskkunnskaper innen utvalgte bransjer. Det må kreves en viss opplæring i norsk, både muntlig og skriftlig. Det første er nok særlig viktig, men i våre dager kreves det også skriftlige ferdigheter i de aller fleste yrker. 2. Myndighetene og ansatte- og arbeidsgiverorganisasjonene må sammen med de enkelte bedrifter satse massivt på å styrke norsk fagspråk og norsk som hovedspråk på de arbeidsplasser der dette er nødvendig av sikkerhetsgrunner eller annet. Flere bedrifter gjør allerede en forbilledlig innsats på området. Men skal etterslepet – eller det forsømte – tas igjen, kreves det både penger og andre ressurser.

Språkrådet er i ferd med å prøve å få en oversikt over situasjonen, og gjør sammen med andre en prisverdig innsats for fagspråket. Dette er dessverre ikke nok. Språk i arbeids- og næringslivet er et relativt nytt felt for Språkrådet, og rådet har også et stort antall andre oppgaver å ta seg av. Her må myndighetene og partene i arbeidslivet gå sammen med den enkelte bedrift i en dugnad for norsk språk på arbeidsplassen.

Vedlegg 5

Godt arbeidsmiljø – Slik kan du bidra

Godt arbeidsmiljø er noe vi alle kan bli bedre på. Dårlig kommunikasjon? Unødvendig negative tilbakemeldinger? Frustrasjon? Overdreven ytring av frustrasjon? Kjenner du deg igjen? Alle har sin egen kultur på arbeidsplassen, men det er likevel ting vi alle kan forbedre oss på. Godt arbeidsmiljø handler om å bygge en positiv og engasjerende kultur på arbeidsplassen. Her kan alle bidra!

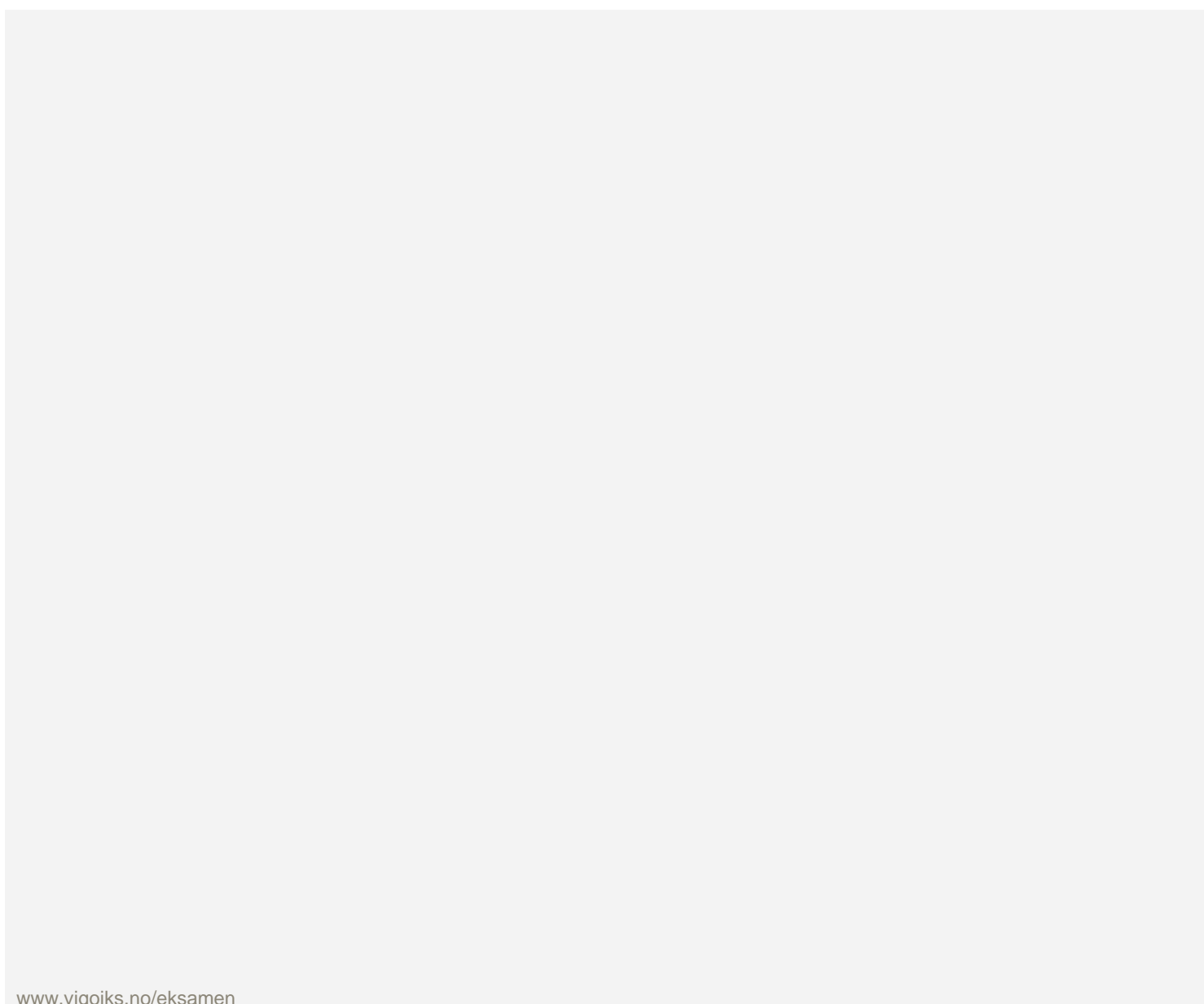
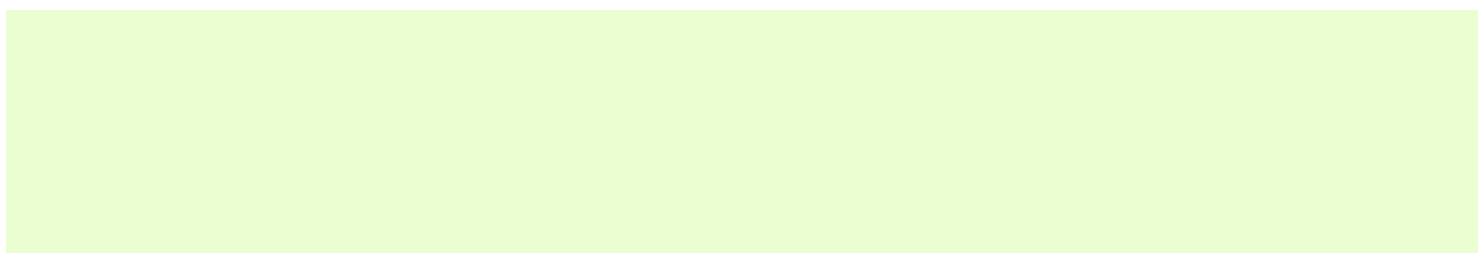
Kommer du på jobb hver dag, positiv og oppmuntrende, med et mål om å ta deg tid til de rundt deg, så er allerede bidraget ditt til et godt arbeidsmiljø i gang. Positive handlinger avler positive handlinger. Dette kan du gjøre, konkret, for å skape en bedre kultur:

- Del kunnskap. Man skal ikke være gnien på kunnskap, spesielt ikke blant kolleger. De lærer mer, du lærer mer, alle lærer mer!
- Gi tilbakemeldinger. Man må ikke alltid være evig positiv, men vær i det minste konstruktiv. Se for deg at du skal gi tilbakemeldingen til deg selv. Hvordan hadde du selv reagert hvis noen hadde gitt din tilbakemelding, til deg?
- Skap en åpen dialog. Når mennesker prater sammen skjer flotte ting!
- Vær en drivkraft. Si fra til leder eller ansatte når noe ikke er som det bør være. Ref: forrige punkt. Foreslå også forbedringer, og husk å være så konkret som mulig.
- Gi skryt. Vær raus med anerkjennelse og skryt. Du skal ikke skryte uforbeholdent av folk som ikke har gjort noe for å fortjene det, men det er det som er så flott: alle er gode på noe.

Av: Simon Olsen. Kommunikasjonsrådgiver.

Teksten er tilrettelagt for eksamen

www.vigoiks.no/eksamen